

TØNDER KOMMUNE

Velkommen til virtuelt møde

Rømø Udviklingsplan – én fælles retning 2025

Tirsdag den 2. marts 2021 kl. 19-21

02-03-2021

www.toender.dk

Velkomst

TØNDER KOMMUNE

Ved Borgmester Henrik Frandsen

02-03-2021

www.toender.dk

2

Dagsorden

TØNDER KOMMUNE

1. Velkomst v. borgmester Henrik Frandsen
2. Dagens program
3. Overordnet status for arbejdet med Rømø Udviklingsplan
4. Status for konkrete aktiviteter
 - Vandrestier på Rømø
 - Nationalpark Vadehavets formidlingsprojekt
 - Digitalt formidlingsprojekt
 - Trafikplan for Rømø
 - Mulighedsstudie for Lakolk
 - Fokus på planlægning
5. Rømø Lokalråd
6. Mulighed for spørgsmål
7. Tak for i dag

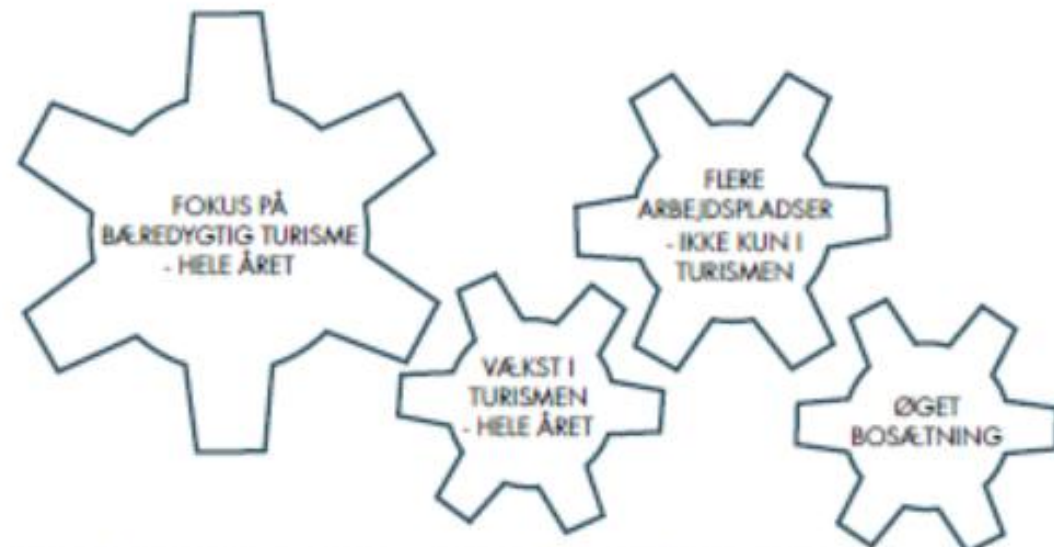
Kort om udviklingsplanen

TØNDER KOMMUNE

DE 12 INITIATIVTAGERE

Tønder Kommune
Tønder Erhvervsråd
Business Region Esbjerg
Rømø-Tønder Turistforening
Nationalpark Vadehavet
Naturstyrelsen
Tønningård
Enjoy Resorts
Rømø Lys
Novasol, Rømø
Feriepartner Rømø
Rømø Havn

Bæredygtig helårsturisme som vækstmotor for udviklingen af Rømø

02-03-2021

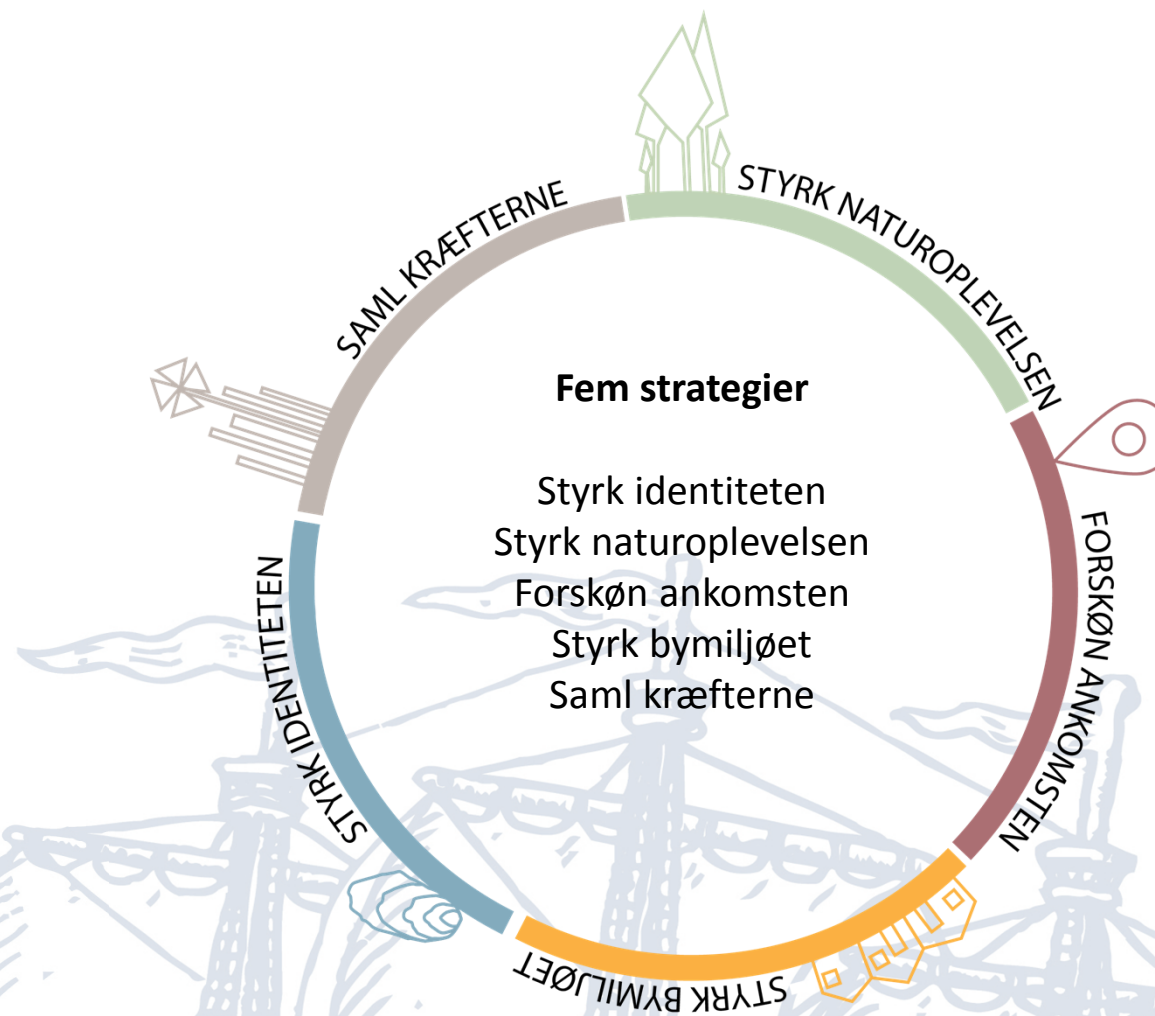
www.toender.dk

4

Udviklingsplanen

TØNDER KOMMUNE

02-03-2021

www.toender.dk

5

Styrk identiteten

TØNDER KOMMUNE

Status

- Grundfortælling (afleveret forår 2020)
- Kommunikationsstrategi (afleveret forår 2020)
- Arkitekturstrategi og designmanual (afleveres foråret 2021)

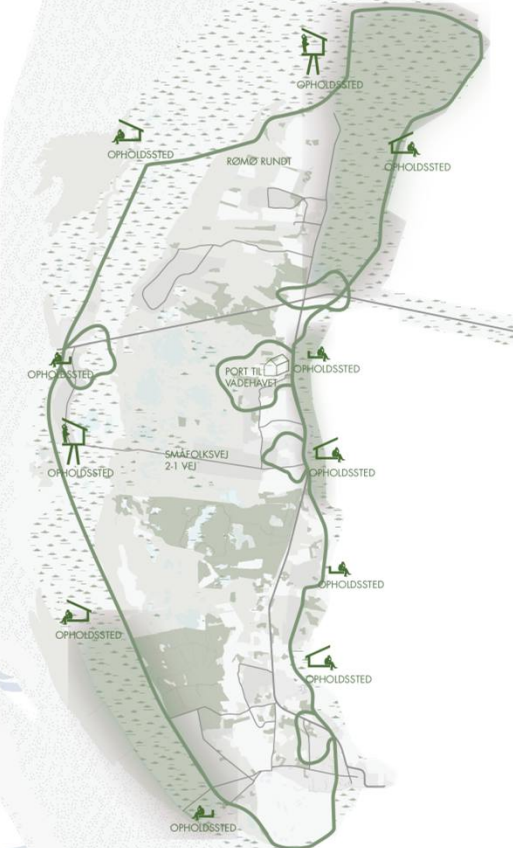
Styrk naturoplevelsen

TØNDER KOMMUNE

Status – igangværende aktiviteter

- Vandrestier
- Formidlingsprojekt v. Nationalpark Vadehavet
- Tønningård som port til Vadehavet
- Digital formidling v. Turistforening
- Plan for benyttelse af strandene v. Naturstyrelsen

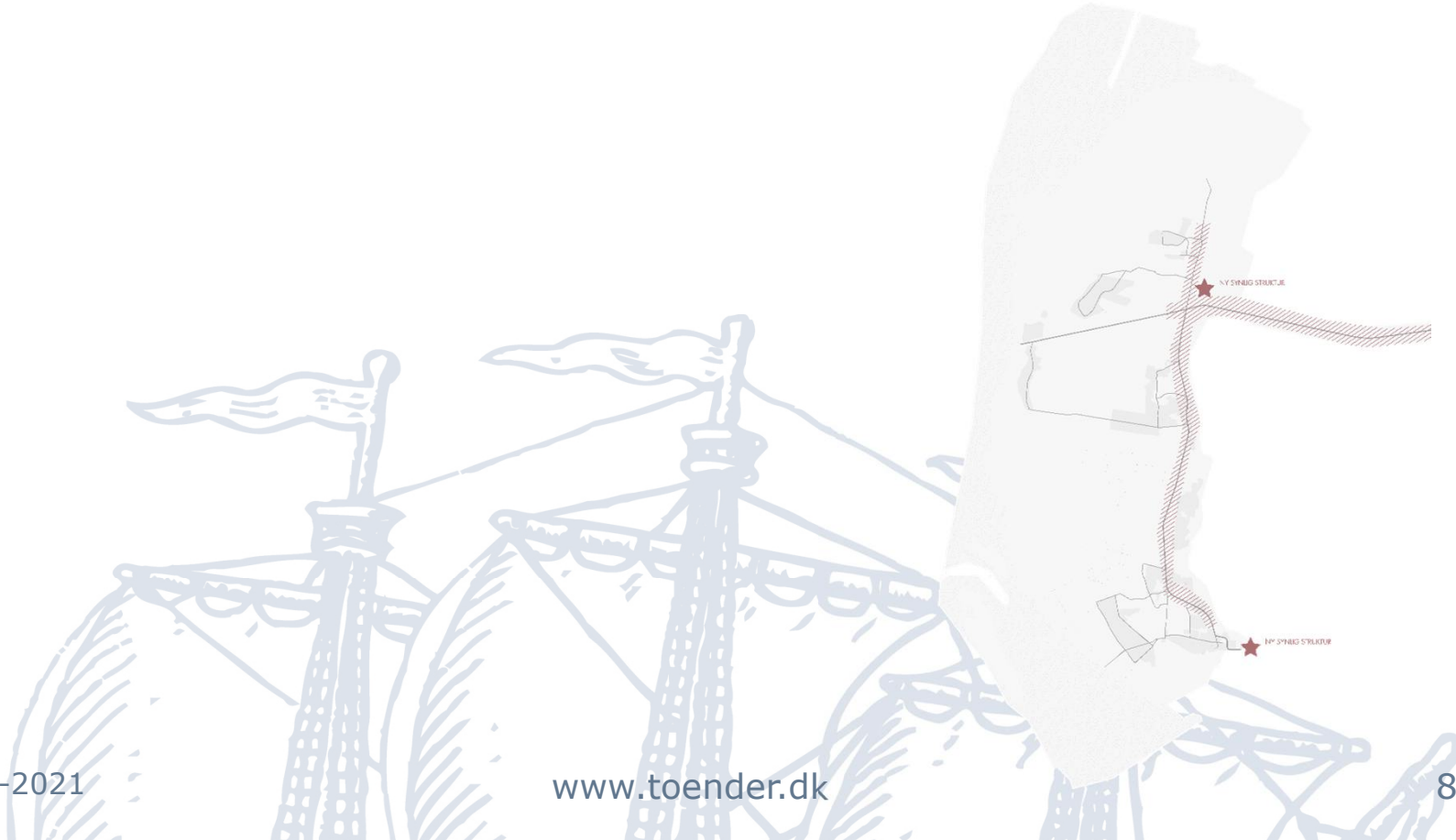
Forskøn ankomsten

TØNDER KOMMUNE

Status – aktiviteter på vej

- Attraktive ankomspunkter – Tvismark (forår 2021)
- Forskønnelse af Kongsmark (lokalplan forberedes forår 2021)

Styrk bymiljøet

TØNDER KOMMUNE

Status

- Mulighedsstudie for Lakolk
- Trafikplan for Rømø
- Ny planlægning på Rømø

Saml kræfterne

TØNDER KOMMUNE

Status

- Nye i følgegruppen:
 - Rømø lokalråd
 - Havneby Centerforening
 - FRS Syltfähre
- Involveringspulje på tegnebrættet
- Fokus på involvering i aktiviteter

Vandrestier på Rømø

TØNDER KOMMUNE

- Styrke oplevelserne på øen
- Sammenhængende vandresti-system med tilhørende formidling af natur og kultur
- Vandresti øen rundt
- Stisløjfer
- Benytte og beskytte naturen

Rømøstierne

TØNDER KOMMUNE

- Borgermøde nov. 2019 – 100 deltagere
- 4 arbejdsgrupper med i alt 30 deltagere
- Delt op i sydlig og nordlig del af Rømø
- Dialog med digegrevene, Naturstyrelsen og Nationalpark Vadehavet

Stikort - sydlig del af Rømø

UNE

På Rømøstierne kan du opleve historiens vingesus og øens smukke natur.
Følg de markerede stier på øen og læs mere på www.rømøstier.dk

Rømøstierne

TØNDER KOMMUNE

- Info-tavler på egepæle
- Formidling langs ruten
 - Natur og kultur
 - "Rømøhistorier"
- Folder og hjemmeside:
 - "Velkommen til Rømøstierne"

Tidsplan

TØNDER KOMMUNE

Sydlig del af Rømø:

- Nedgravning af pæle og montering af tavler med stikort - før påske
- Folder om "Rømøstierne" færdig trykt - april 2021
- Hjemmeside om "Rømøstierne" – klar til påske

Tidsplan - fortsat

TØNDER KOMMUNE

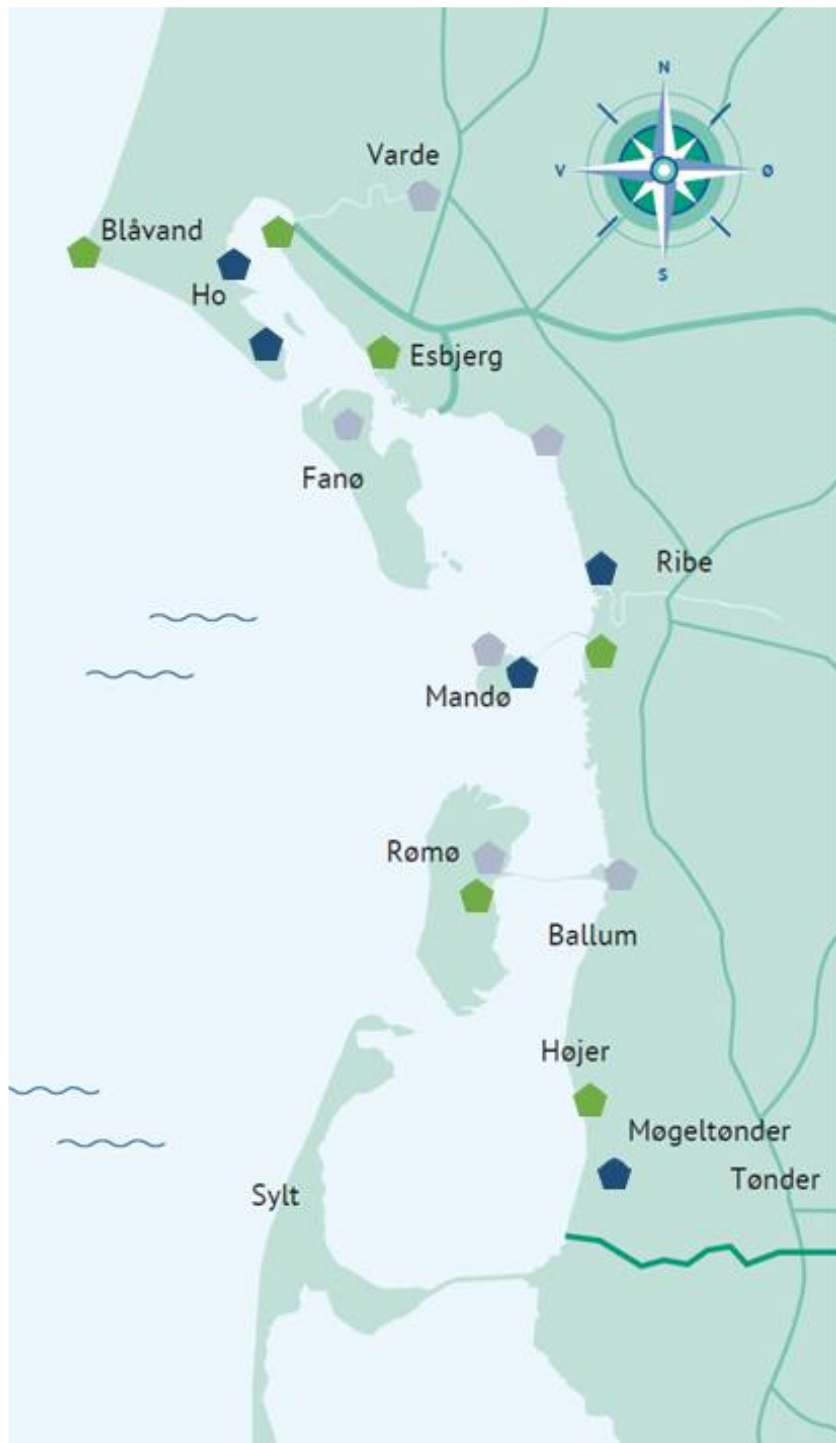
Nordlig del af Rømø:

- Markering af stier i løbet af 2022

Hele øen:

- 50 km markeret sti rundt om hele øen ved udgang af 2022

Formidling og historier kommer senere

FORMÅL

At etablere **porte og info- og velkomststeder, ruter og stier** som løfter formidling, skiltning og adgang til et niveau, som matcher Vadehavets status som verdensarv og nationalpark.

At sikre en **balance mellem benyttelse og beskyttelse** ved gennem faciliteter og formidling at kanalisere færdslen, så Vadehavets unikke natur og kultur kan opleves uden at lide overlast.

At binde nationalparken sammen og markere dens **udstrækning, særkender og værdier**.

3 formidlingslag

Porte:

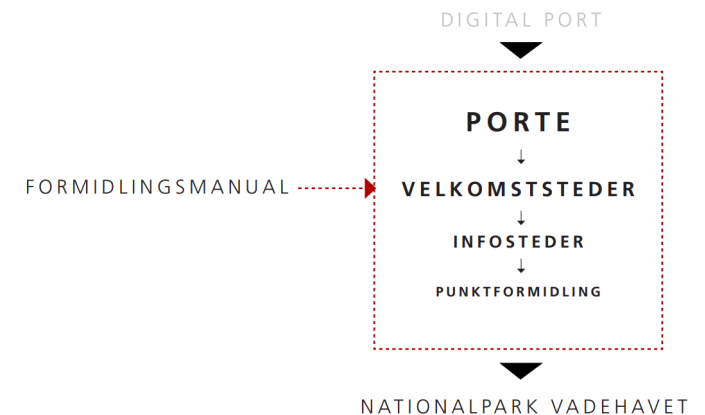
Fiskeri- og søfartsmuseet
Blåvandshuk Fyr
Myrthuegård
Naturcenter Tønningård

Velkomststeder:

Mandø
Kammerslusen
Skallingen
Siltoftvej
(Ho Havn)

Infosteder:

Mandø – 8 steder
Fanø – 8 steder
Havneplads Varde
Sneum Sluse
Ankomst til NPV – Rømø
Rømø – 2 steder

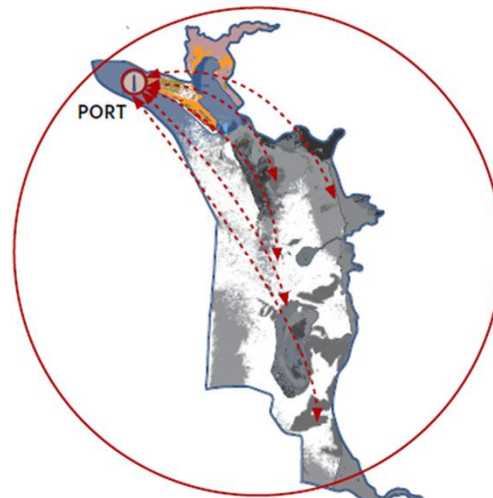
3 formidlingslag

FORTÆLLINGEN OM NATIONALPARKEN

Porte, Velkomststeder og Infosteder fortæller alle den overordnede fortælling om Nationalparkens

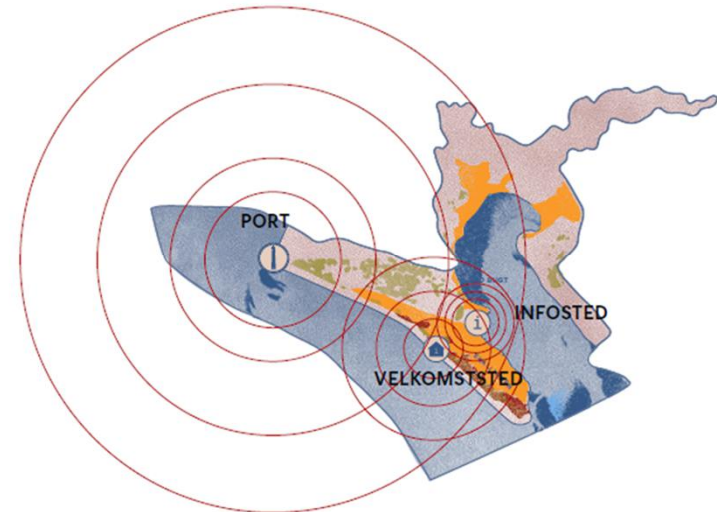
- relevans,
- betydning
- potentialer

TEMATISK FOKUSERING

Tematisk fokusering forbinder relevante steder i nationalparken med den relevante Port

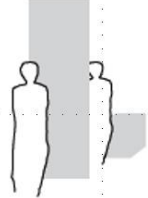
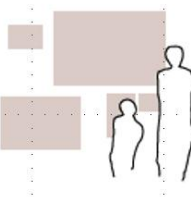
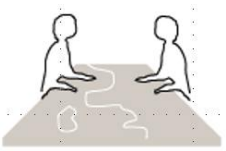
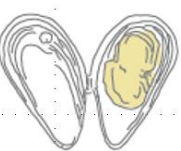
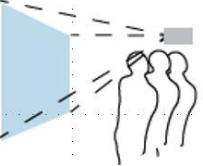
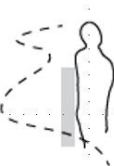
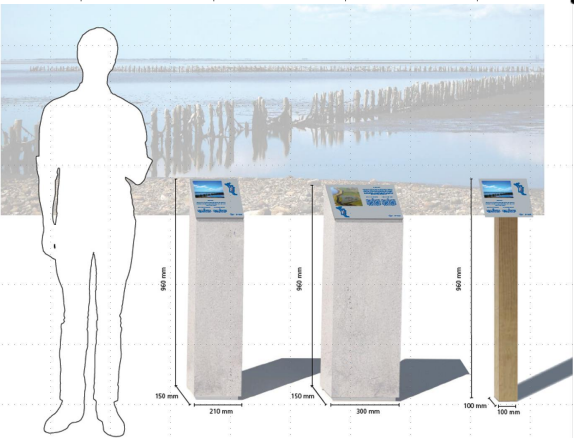
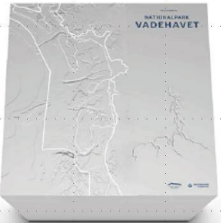

- Hvor kan jeg opleve fænomener der er relevante for dette tema?
- Hvor kan jeg få mere viden om de fænomener jeg oplever her?

LOKAL FORANKRING

Porte forbindes med Velkomststeder og Infosteder som trædesten, der leder ud til oplevelserne i lokalområdet, hvor de er.

FÆLLES DESIGN

ELEMENT:	NATIONALPARKSØJLEN	STELE / PLINTEN	VINDUE TIL VADEHAVET	VADEHAVSBORDET	HIGHLIGHT/HANDS-ON	VADEHAVSFORTÆLLINGER	PÆLEN	
								
FORMIDLINGS-LAG:	<ul style="list-style-type: none"> • Markering af indgang og faciliteter på stedet 	<ul style="list-style-type: none"> • Formidling om hele Nationalparken • Nationalparkkortet • Lokal wayfinding 	<ul style="list-style-type: none"> • Formidling om hele Nationalparken • Nationalparkkortet • Udbyende tematisk introduktion til lokalt område 	<ul style="list-style-type: none"> • Formidling der skaber dialog mellem besøgende • Formidling der peger ud i hele Nationalparken 	<ul style="list-style-type: none"> • Stedsspecifikt element • Det fortællende objekt • Dialogskabende element • Eksperiment/gøre/røre 	<ul style="list-style-type: none"> • Sanselig "levende" formidling af natur og kultur • Den personlige vinkel • Indlevelse i stedet 	<ul style="list-style-type: none"> • Punktformidling om det du ser lige her • Oplevelse og information på stiforløb 	
MEDIE:	Eksteriør fysisk markør	Eksteriørt element med grafisk formidling	Interiør grafisk formidling	Bordflade med graveret eller trykt grafisk kort			Eksteriørt element med grafisk formidling	
	<ul style="list-style-type: none"> • Lokalkort, kortdiagrammer • Tekst, fotos, diagrammer/illustrationer 				<ul style="list-style-type: none"> • Genstand/model • Grafisk vejledning til noget du selv kan gøre 	<ul style="list-style-type: none"> • Lyd • Filmoptagelser • Interview • Animation 		
								

DESTINATION: DIGITAL

ET CASE STUDIE FRA RØMØ 2020

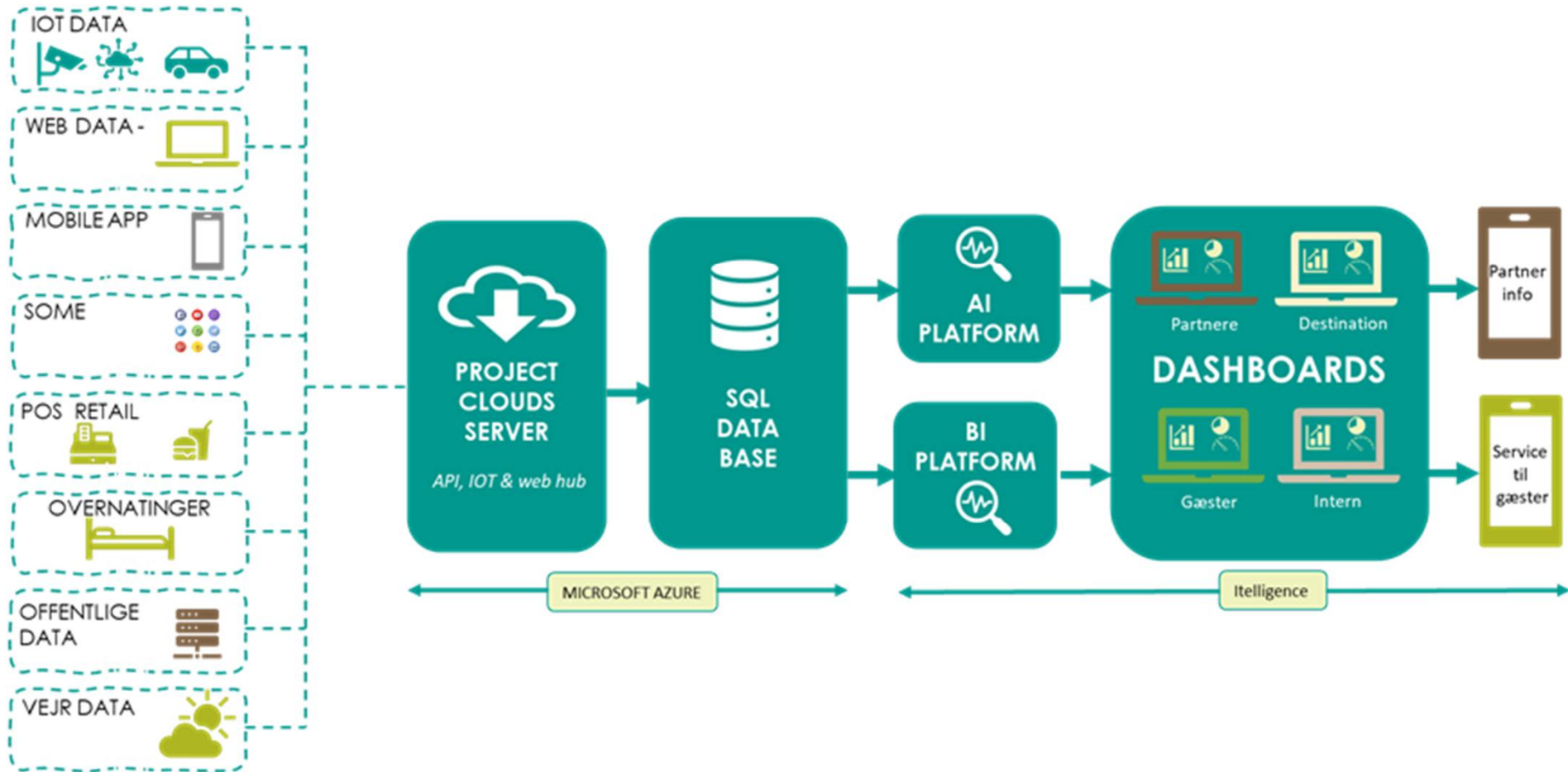
– Februar 7, 2021

Borgermøde

Foreløbigt uddrag fra rapport
Kenneth P. Madsen
2-3-2021

Datamodel

Eks - Fru Dax

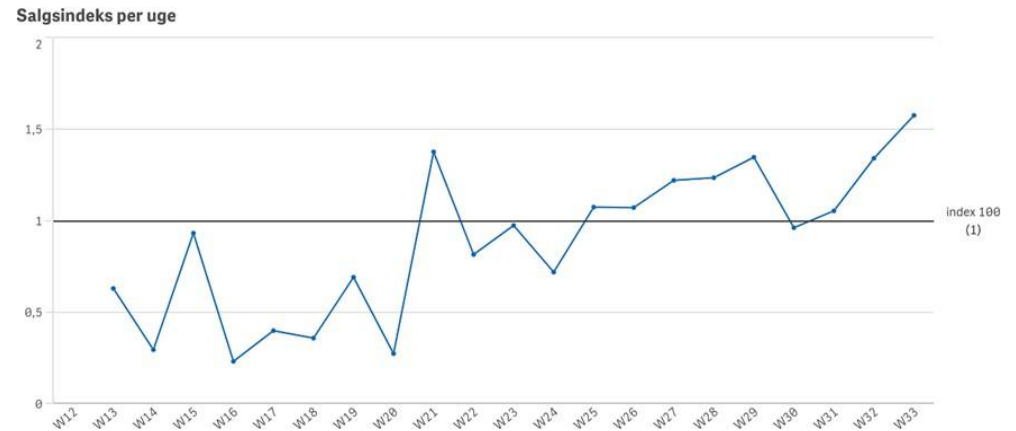
Størstedelen af Fru Dax's omsætning foregår i sommermånederne og cafeen er lukket i vinterperioden. Omsætningen er meget varierende på daglig basis og ikke kun koncentreret på weekender.

Den varierende omsætning medfører udfordringer i forhold til planlægning af vagtplan, forberedelse af mad og vareindkøb.

I sommermånederne kan der være op til 30 ansatte i løbet af åbningstiden.

På trods af planlægning kontinuerlig justeres må antallet af ansatte justeres ofte i løbet af dagen.

Analyse af transaktionsdata giver mulighed for at identificere salgsmønstre i samspil med besøgstal og vejrdato.

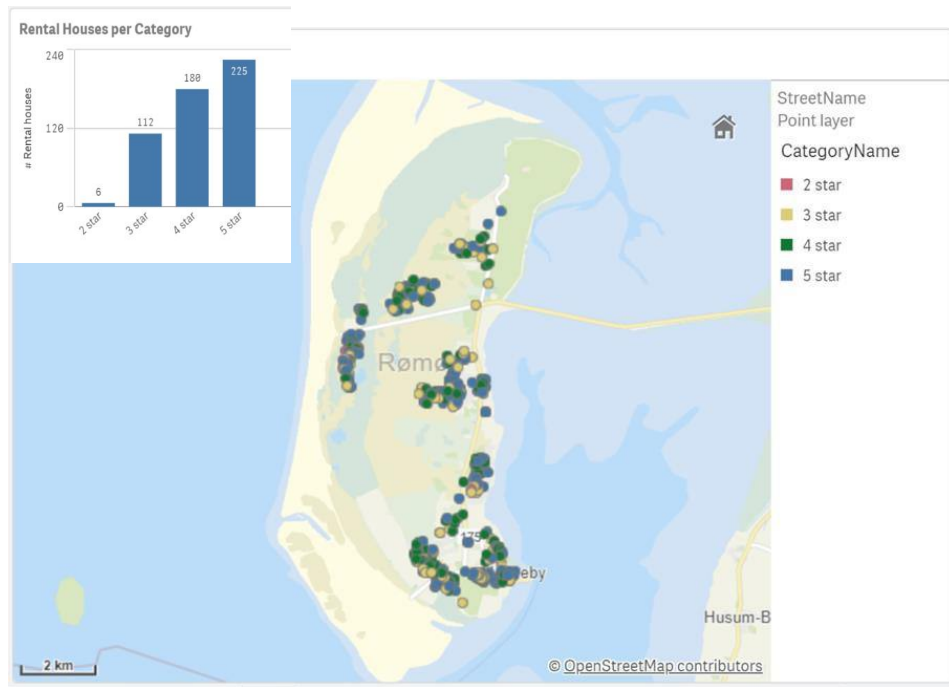
Data kan medvirke til:

- Sikre det rigtige antal medarbejdere på job
- Minimere madspild i forhold fx antal bagte vafler
- Nedbringe udsolgte varer
- Bedre kundeoplevelse

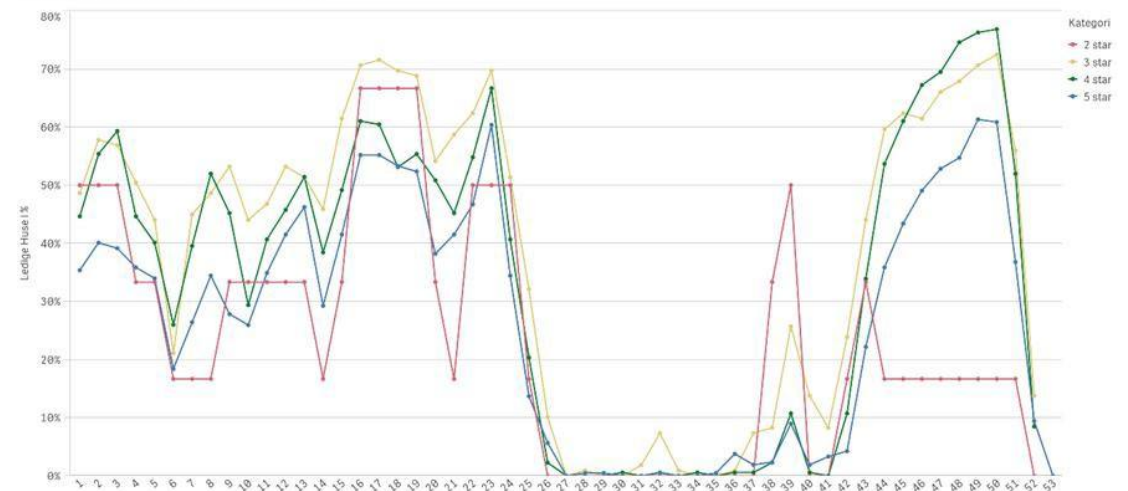
Feriehus udlejning er en vigtig information

Data fra feriehus udlejere er en vigtig information i forhold til at identificere turiststrømme og kunne foretage beregninger på antal turister, forventet salg og kunne vurdere åbningstider i skuldertidspunkt og dermed medvirke til bedre service.

Ligesom information om udlejning kan anvendes til at give trafik og trængsels information til gæster og dermed sikre en bedre oplevelse og medvirke til at nedbringe flaskehalse på fx dæmningen,

Ledig kapacitet per uge fordelt på kategori

Hvor lang tid tager et brusebad?

Ca. 20% korte badetid med display

Avg Water Time no nudging	Avg Water Time with nudging	Water Saving nudging
4,57	3,73	18,4%

Shower Details

Address	Q	Display	Q	Beds	Q	Bathrooms	Q	Total Showers	Shower time (min)	Category	Q	Other	Q
Totals								923	3,77				
Trinnesvej 18		no		6		1		4	6,26	3 star		Nothing	
Godthåbsvej 29		yes		18		3		147	4,30	4 star		indoor-swimming pool	
Juvrevej 55		Yes		16		3		356	3,85	4 Star		indoor swimming pool	
Godthåbsvej 29		no		18		3		262	3,75	4 star		indoor-swimming pool	
Ringvejen 32		Yes		10		2		131	3,03	5 star		indoor whirlpool	
Havnebyvej 163 C		Yes		8		2		23	3,01	4 Star		outdoor swimming pool	

Trafik tælling

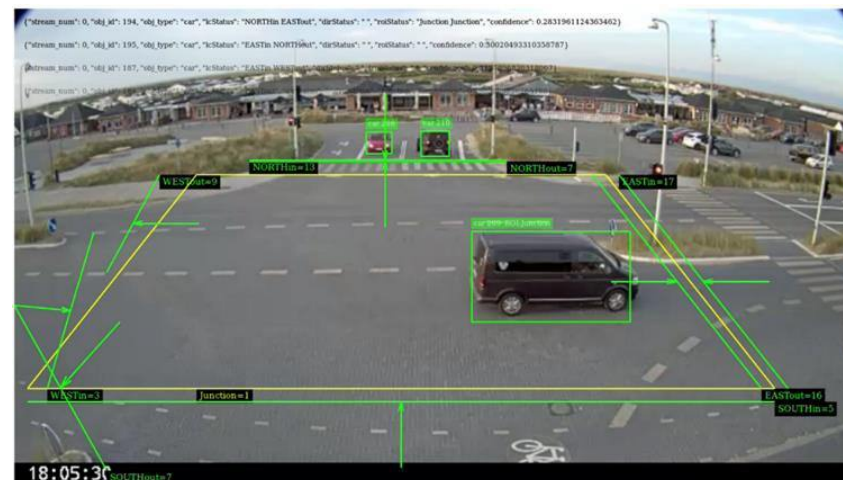
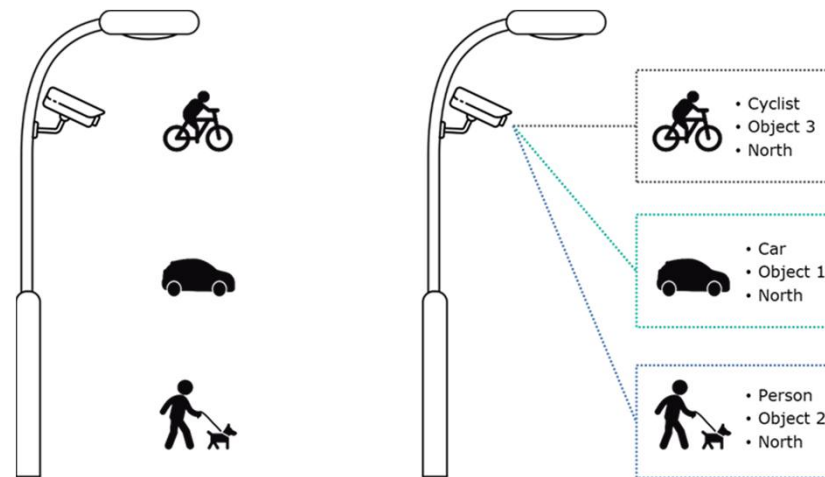
Tælling går i sin enkelthed ud på at detektere relevante objekter, tracke deres bevægelse og udlede andet relevant metadata, som knytter sig til objektet. Altså når objekter befinder sig inden for fx et område eller objektet bevæger sig imellem områder.

Kameraet kan altså betragtes som en sensor, på lige fod med andre IoT devices, hvor det ikke er det rå video der er interessant, men nærmere den anonyme information, der kan udledes. Kamera bliver derfor også benævnt som optiske sensorer i dette projekt.

I Rømø implementering blev der detekteret og tracket:

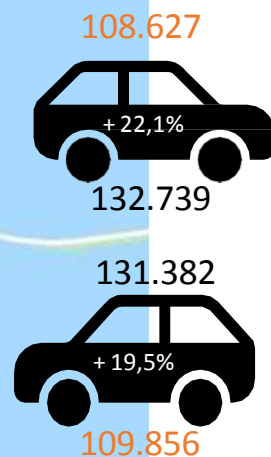
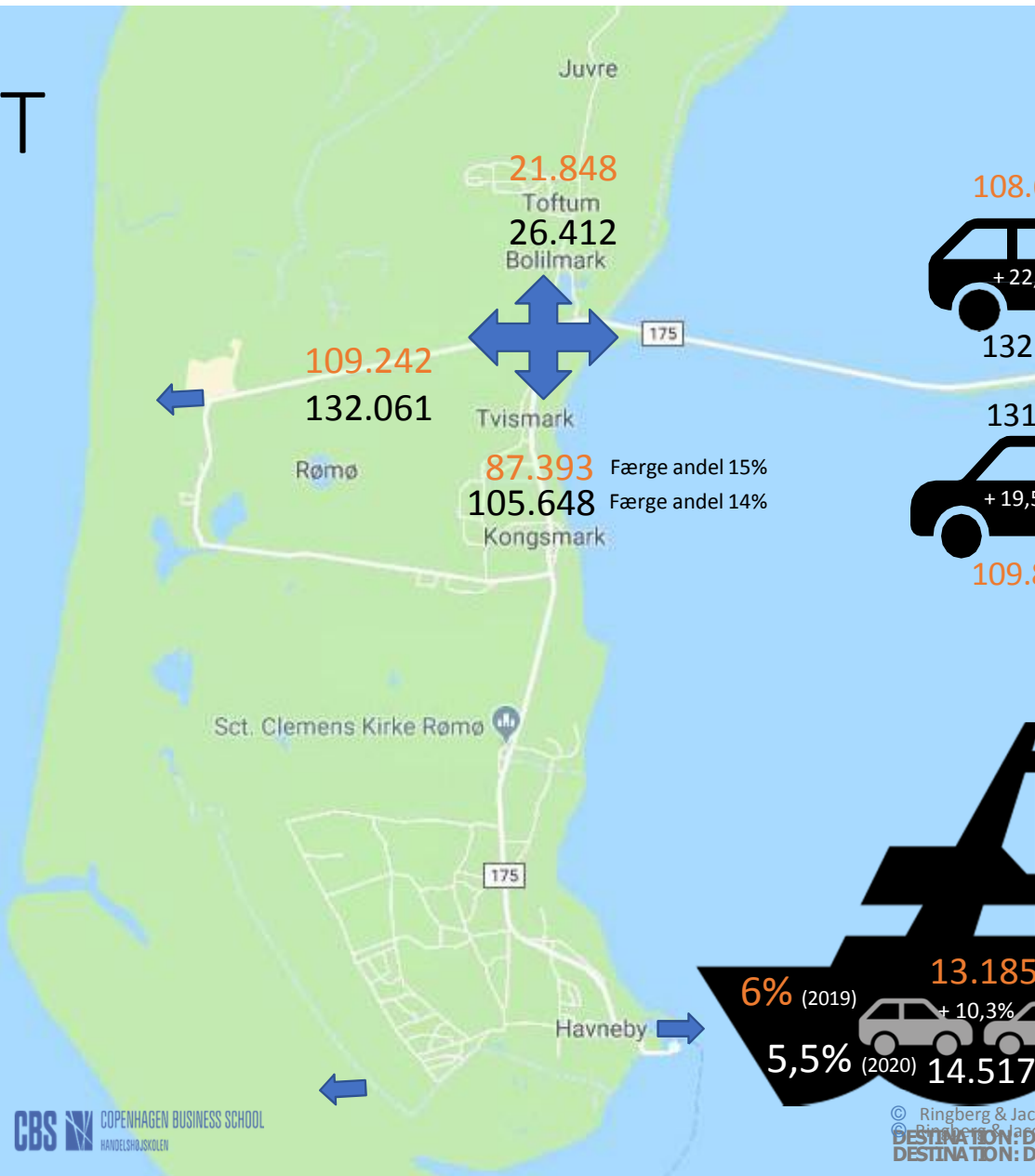
- Køretøjer
 - Enten som almindelige person køretøjer eller som større køretøjer (lastbiler, busser, campingvogne osv.)
- Cyklister
- Personer

Hvor andre sensorer ofte enten er målrettet til at detektere biler, cykler, personer eller til ikke at differentiere imellem disse, giver kameraerne os mere fleksibilitet. Både ift. at detektere flere typer af objekter med samme sensor, men også en mere præcis estimering af enkelte objekters bevægelse.

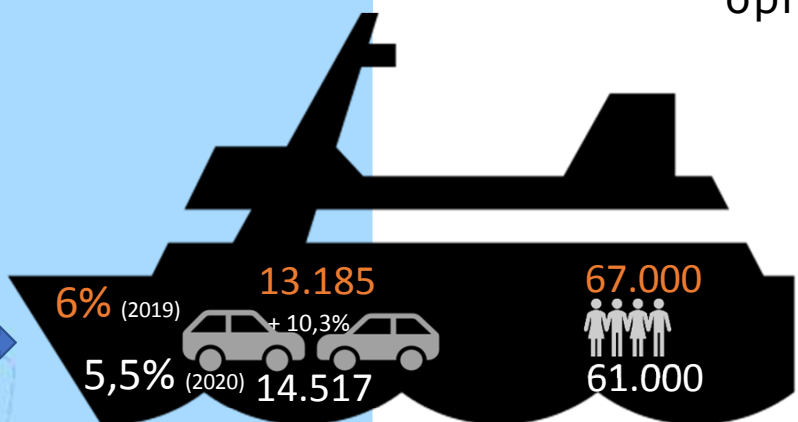

T

Trafik august 2019/2020

Dette kommer til at udfordre vores eksisterende opfattelse og mindset !

260 afgange i august 2019
448 afgange i august 2020

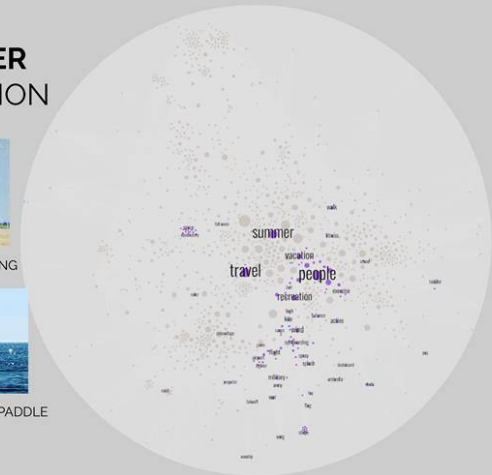
+72%

Rømø, forskellige visuelle narrativer

VISUELLE NARRATIVER RØMØ SOM STRAND DESTINATION

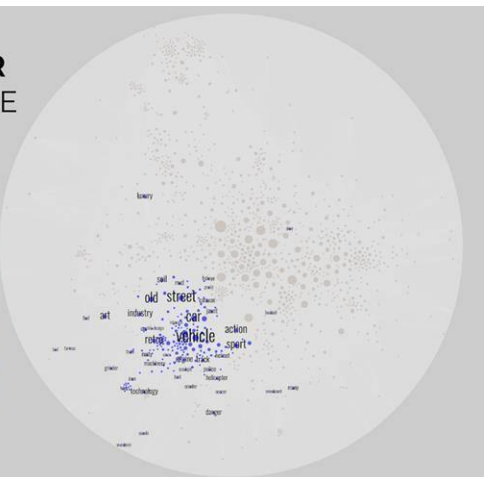

VISUELLE NARRATIVER RØMØ SOM REKREATION

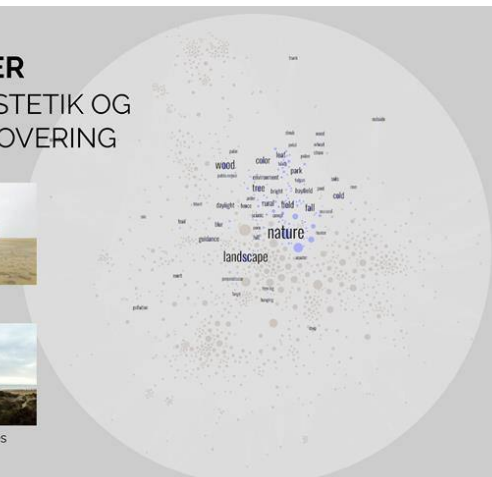

VISUELLE NARRATIVER RØMØ SOM BILTURISME

VEHICLE kluseret udgør 15% af alle noder.
Køretøjer er vigtig del af Rømø turisme af to årsager:

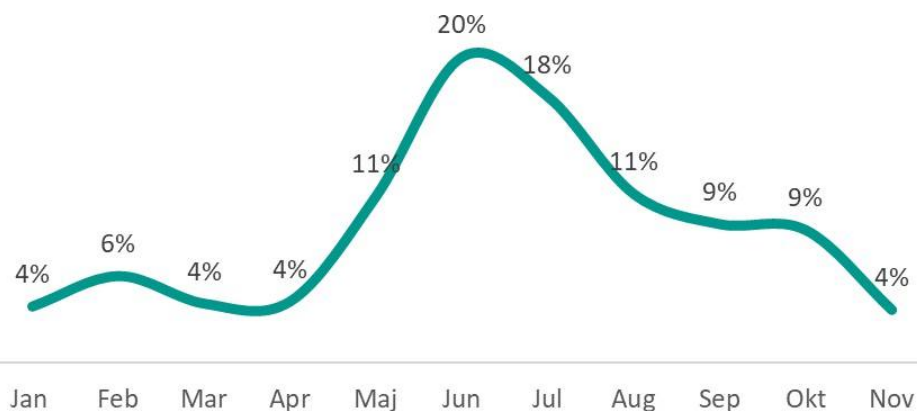

VISUELLE NARRATIVER RØMØ NATUR SOM ÆSTETIK OG SCENE FOR SELVPROMOVERING

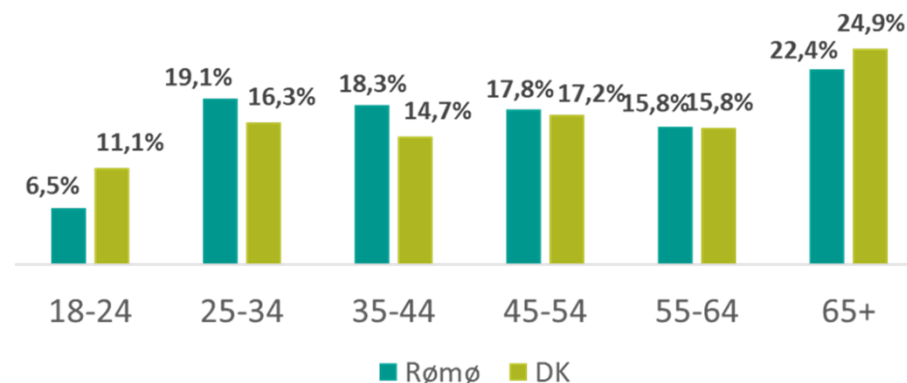

Lidt om vores website

Besøgende

Aldersfordeling

Hvilken type devices anvendes ved besøg på websitet?

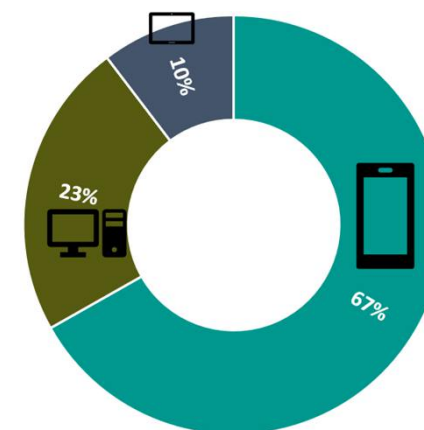
Det er 2 ud 3 tre besøgende som anvender deres mobil til at besøge websitet.

Knap 1 ud 4 anvender en PC.

1 ud af 10 anvender en tablet.

Anvendelse af mobilen betyder at indhold på sitet skal være 100% mobil tilpasset.

Ligesom det måske også indikere at anvendelse er mere impulsiv?

Kan der være 100.000 på stranden - JA & NEJ !

JA - Rent fysisk kan der sagtens opholde sig 100,000 på stranden – der er masser af plads.
Men kan det lade sig gøre at der kommer 100.000 mennesker til øen -NEJ

Faste
husstande

Camping &
Mobile home

Hotel og B&B
gæster

Feriehuse
gæster

En-dagsturister

Trafik data

= ca. 58.000

Analyse af data fra forskellige kilder kan give det korrekte svar !

Hvordan anvender vi data?

For at sikre en proaktiv udnyttelse af data er der mulighed for dagligt eller efter behov at kunne modtage et enkelt overblik over viden som påvirker forretningen og kundens oplevelse.

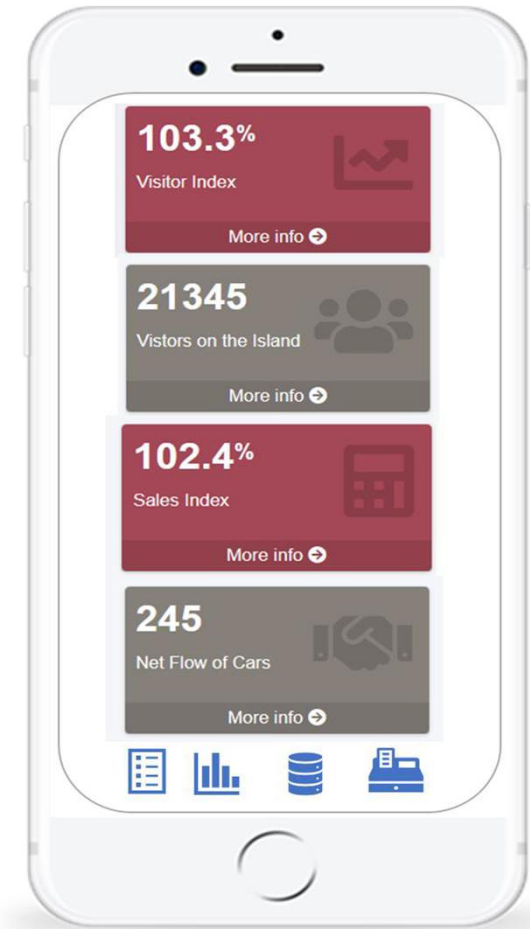
Det kan være forventninger til salg af en konkret kategori, fx brød. Her kan bageren så disponere sin produktion af brød, ikke alene på historiske data og mavefornemmelser, men også baseret på info om antal gæster i området, vejret og andre relevante data.

Hermed opnås bedre oplevelse for kunden, der så de fx ikke går forgæves pga. udsolgt brød. Bageren kan minimere madspild og har muligheden for bedre at planlægge hvor mange medarbejdere der bør være på arbejde for at sikre den bedste kundeoplevelse. I modellen er der desuden mulighed for på sigt at kunne interagere med de kunder måtte ønske det.

Gæsterne

Destinationen gæster kan via app modtage informationer, baseret på den viden de har bedt om at modtage i forbindelse med download af destinations appen.

Det kan fx være information om trafik, lokale aktiviteter og/eller konkrete tilbud/informationer fra udvalgte lokale partnere.

Eksempel på besked til partner

Trafikplan, Rømø

TØNDER KOMMUNE

- Påbegyndt i starten af 2020 som et selvstændigt dokument til Udviklingsplanen for Rømø
- Trafikale emner fra workshop for Udviklingsplanen er indarbejdet i trafikplanen.
- Der har af samme grund ikke været afholdt nye workshop.
- Ønsket er en konkret handlingsplan - et arbejdsredskab

Målsætning

TØNDER KOMMUNE

- Trafiksikkerheden på vej- og stinettet skal forbedres
- Hastigheden på vejnettet skal afspejle den rette balance mellem fremkommelighed og trafiksikkerhed
- Der skal være et udbygget og trafiksikkert stinet både internt på øen og til fastlandet
- Der skal skabes bedre adgang til naturen, men samtidig skal naturen ikke lide last

Emner i planen

TØNDER KOMMUNE

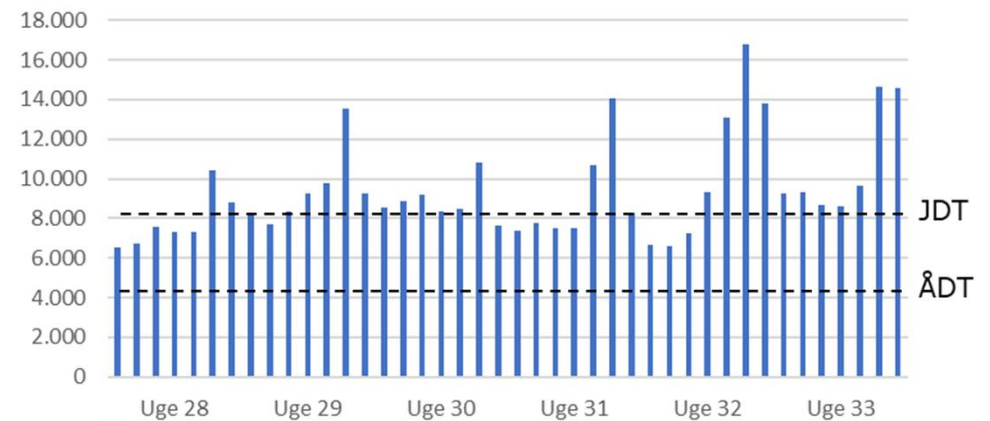
- Trafikale mønstre og trafikstrømme
- Trafiksikkerhed
- Hastighed
- Lette trafikanter
- Kollektiv trafik
- Parkering

Trafikale mønstre

TØNDER KOMMUNE

- Store variationer over måneder og ugedag
- Hovedparten af færgetrafik fortsætter til fastlandet

Strækninger, udvalgt til at forbedre trafiksikkerheden

- Rømødæmningen
- Tvismarkkrydset
- Havnebyvej omkring krydset ved Langdalsvej
- Trafiksikkerhed på stranden
 - samarbejde med Naturstyrelsen omkring forskellige løsninger til forbedring af trafiksikkerheden på stranden.

Hastighed

TØNDER KOMMUNE

- Entydig skiltning
- Mindst mulig skiltning

02-03-2021

www.toender.dk

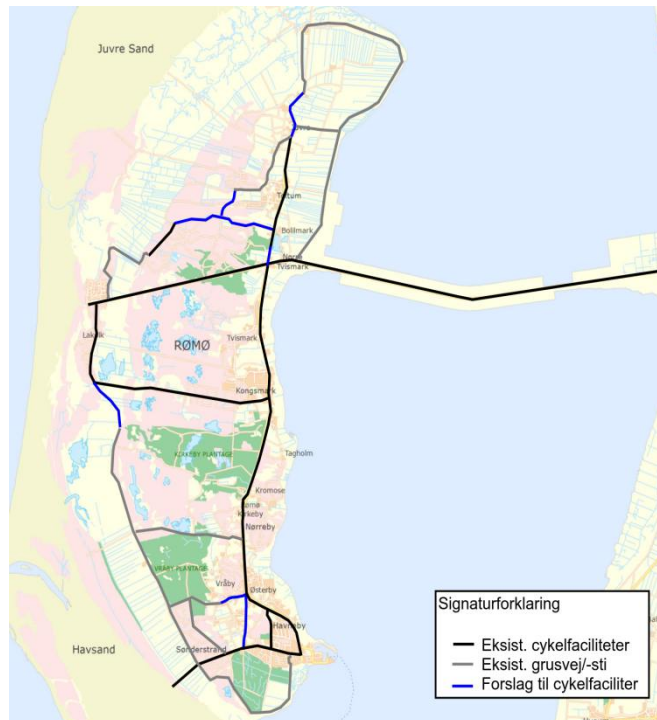
27

Lette trafikanter

TØNDER KOMMUNE

- Ønsket er, at der kan cykles hele vejen rundt på Rømø

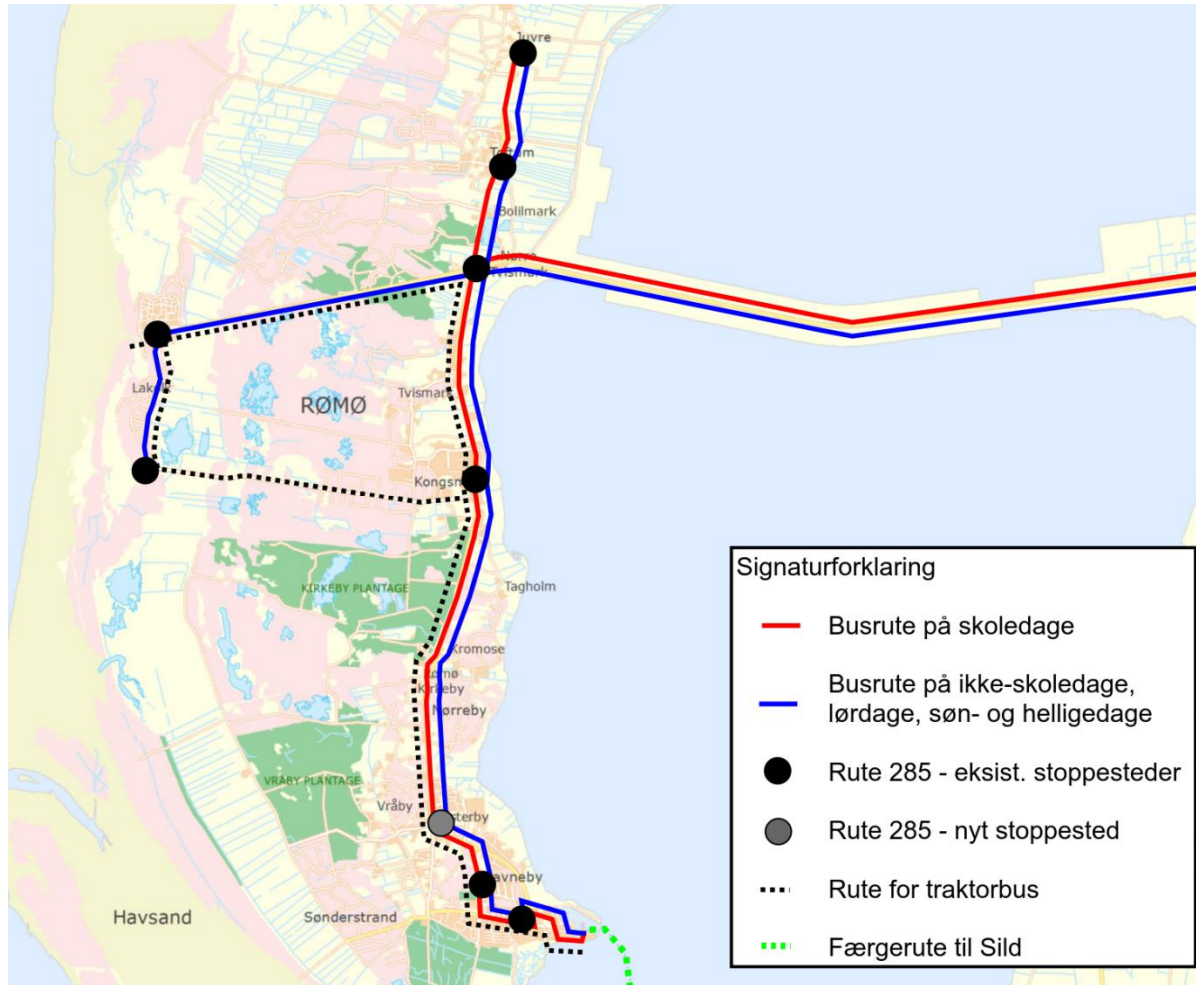

- Kun kort strækning med ny cykelsti
- Cykelstriber gøres mere trygge
- Grusveje foreslås som cykelveje
- Veje indrettes som to minus én veje, så der bliver afsat plads til cyklister.

Kollektiv trafik

TØNDER KOMMUNE

- Forslag om ét nyt busstoppested samt opgradering af de eksisterende busstoppesteder

Parkering

TØNDER KOMMUNE

- Ikke flere offentlige p-pladser
- Bedre faciliteter for cykelparkering ved de større attraktioner – skal understøtte, at flere vælger cyklen
- Samarbejde med private om etablering af el-lade standere til cykler og biler

Videre proces

TØNDER KOMMUNE

- Der udarbejdes en kortere udgave af trafikplanen for Rømø
- Planen lægges offentligt frem på www.toender.dk fra 29. marts – 14. april 2021
- Sendes til kommentering i følgegruppe og borger-/grundejerforeninger på Rømø fra 29. marts – 14. april 2021
- Forventes behandlet i Teknik og Miljøudvalget 4. maj 2021

Hvornår sker der noget

TØNDER KOMMUNE

Teknik og Miljøudvalget beslutter,

- **om** der skal foreslås midler til at gennemføre de foreslåede projekter,
- hvor mange midler og
- over hvor mange år, der skal afsættes midler
- Endelig beslutning om midler til Trafikplanen besluttet på budgetseminaret i aug./sept. 2021

Trafikal fremtidsvision for Rømø

TØNDER KOMMUNE

- Vejene er indrettet, så de er selvforklarende i forhold til hastighed
- Kryds og strækninger sikres, så ingen kommer alvorligt til skade
- Der er sammenhæng mellem Rømøs seværdigheder og adgange til dem, uanset transportmiddel
- Gang- og cykelruter indrettes, så det er trygt at cykle / gå rundt på Rømø
- Flest mulige af flerdagsturisterne og fastboende vælger cyklen til at komme rundt på øen

Mulighedsstudie for Lakolk

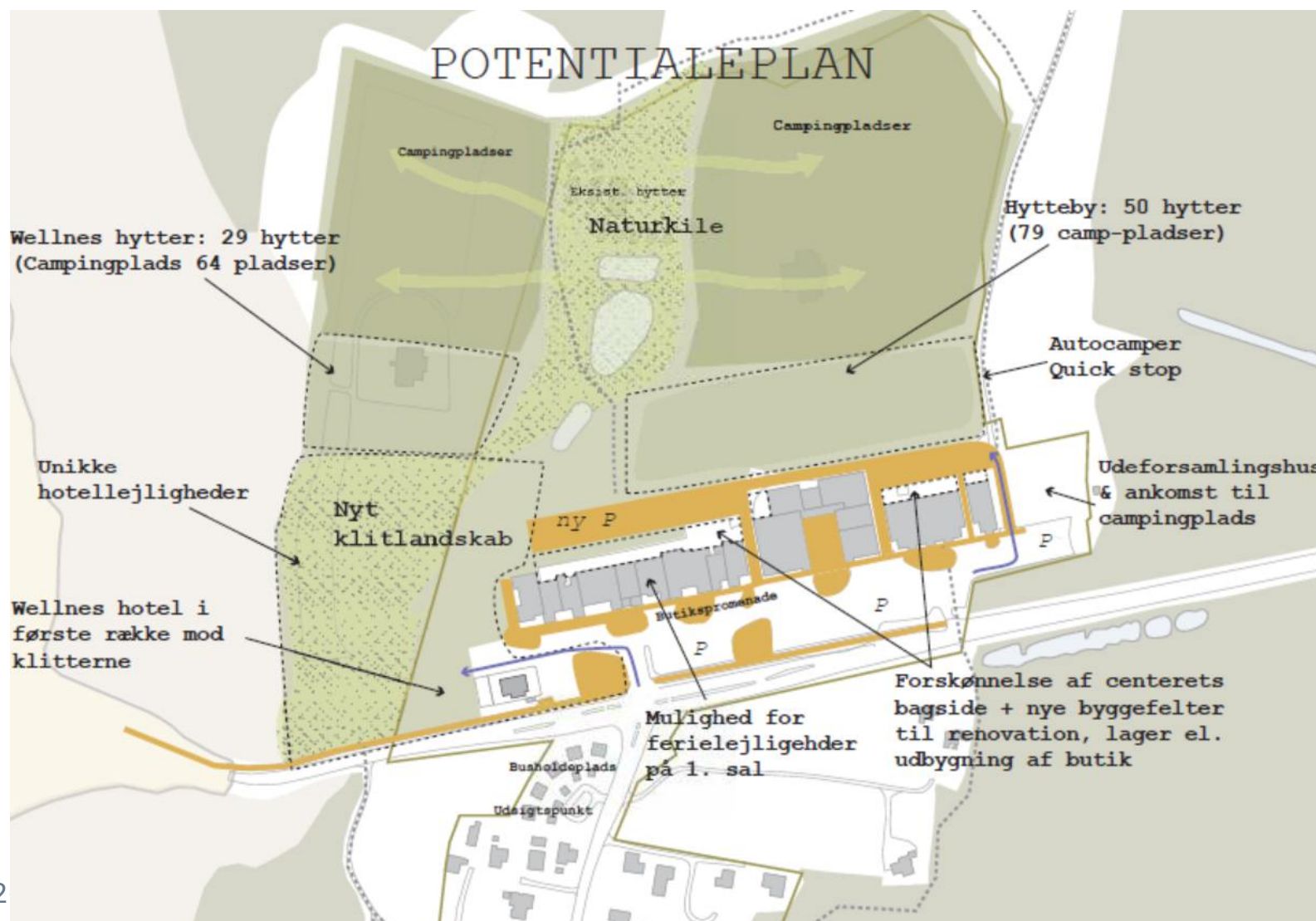
TØNDER KOMMUNE

- Muligheder for helårsprægede aktiviteter og erhverv, herunder muligheden for et kvalitetshotel
- Muligheder for at videreudvikle området ved butikscenteret, så det i endnu højere grad er attraktivt hele året
- Muligheder er der for at videreudvikle potentialet i nærheden til Lakolk Strand
- Muligheder for at skabe andre fysiske sammenhænge i og uden for området?
- Investor- og finansieringsmuligheder

Mulighedsstudie for Lakolk

TØNDER KOMMUNE

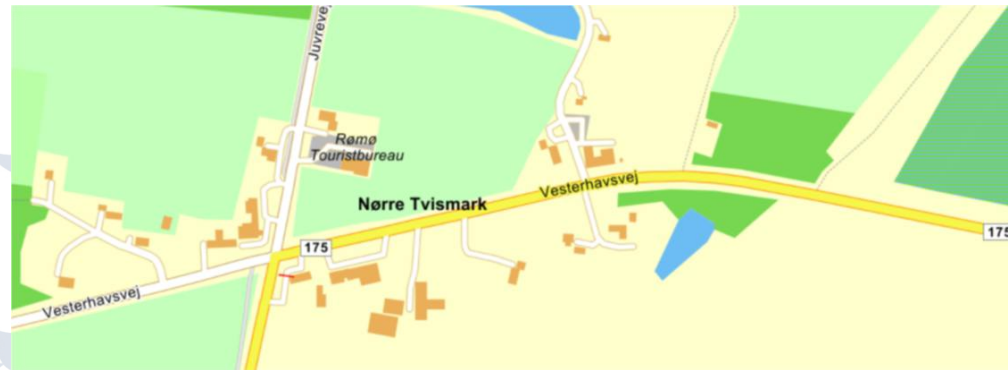
Fokus på planlægning

TØNDER KOMMUNE

Tvismark krydset – ankomsten til Rømø

Oplæg til skitseprojekt for indsatsen omkring ankomsten igangsættes nu

Fokus på planlægning

TØNDER KOMMUNE

Nye lokalplan for Kongsmark under forberedelse

02-03-2021

www.tønderkommune.dk

37

Fokus på planlægning

TØNDER KOMMUNE

Nye lokalplan for ankomsten til Havneby under forberedelse

02-03-2021

www.toender.dk

58

Tak for i dag!

Dagens oplæg findes på www.toender.dk

Du finder videoen fra dagens møde på Tønder Kommunes og lokalrådets facebooksider

Svar spørgsmål fra mødet lægges ud på toender.dk